

SIGNALENBUNDEL

2009

*"Een pessimist ziet een probleem in elke mogelijkheid. Een optimist een mogelijkheid in elk probleem."
(Winston Churchill)*

INLEIDING

Signaleren is een kerntaak. Wat is dan het probleem?

Signaleren is een kerntaak van sociale organisaties. In de praktijk draait dit vaak anders uit. Hulpverleners zien het belang van signalering wel in, maar uit tijdsgebrek gaat al hun aandacht naar de hulpverlening. Nochtans zijn zij net goed geplaatst om structurele knelpunten en problemen te signaleren. Ze vernemen problemen rechtstreeks van de betrokkenen of ervaren de knelpunten zelf.

Signaleren en Lokaal Sociaal Beleid Gent

Beleidssignalen leveren een schat aan informatie om de grondrechten van Gentenaars toegankelijker te maken. Zeker vanuit het oogpunt van een lokaal sociaal beleid.

Werkgroep Signalen

Daarom ontstond er in 2007 een werkgroep Signalen in de schoot van Lokaal Sociaal Beleid Gent (Cel LSB). Deze werkgroep verzamelde 7 Gentse organisaties: CAW Artevelde, CAW Visserij, Intercultureel Netwerk Gent, vzw Jong, Samenlevingsopbouw Gent, Dienst Straathoekwerk Stad Gent en Welzijnsoverleg Regio Gent. Eerst werkten we aan een gezamenlijke definiëring van en een visie op signalen in Gent. Daarna zorgde elke partner voor een eigen procedure met de steun van de Cel LSB. Tot slot nam iedereen in 2008 hetzelfde eenvoudig registratieprogramma in gebruik: een access-bestand ontwikkeld door CAW Artevelde.

Waarom signalen bundelen?

1. om de problemen die in contacten met cliënten of aanverwante sectoren regelmatig terugkomen te signaleren aan de betrokken (beleids)instanties
2. om een structurele oplossing in zicht te brengen
3. om al het materiaal dat de partners in 2009 verzamelden objectiever te vergelijken en te bundelen
4. omdat deze systematische bundeling maakt dat de beschreven signalen gedeeld en gedragen worden door 7 Gentse organisaties: CAW Artevelde, CAW Visserij, Intercultureel Netwerk Gent, vzw Jong, Samenlevingsopbouw Gent, Dienst Straathoekwerk Stad Gent en Welzijnsoverleg Regio Gent.

Systematisch signaleren... Aan de slag!

In de loop van 2010 willen we met dit materiaal aan de slag gaan. Hoe? We willen deze systematische bundeling gericht verspreiden onder en bespreken met relevante actoren, sectorkoepels en diverse overheden. Op termijn moeten de gebundelde signalen nog beter hun weg vinden naar de bevoegde actoren. Zo kunnen zij aan oplossingen werken. Met deze bundel geven wij ook het sein om met een echt "signalenrapport" te starten.

Eind 2010 willen we een eerste signalenrapport presenteren. Daarin komt een evaluatie van de signalen die we in 2009 bundelden. Zo geven we niet alleen feedback aan de signaalgevers, maar willen we in de toekomst ook steeds scherpere signalen registreren.

U kunt de signalenbundel downloaden via www.lokaalsociaalbeleidgent.be/signalen.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
Signaleren is een kerntaak. Wat is dan het probleem?.....	3
Signaleren en Lokaal Sociaal Beleid Gent.....	3
Werkgroep Signalen.....	3
Waarom signalen bundelen?.....	3
Systematisch signaleren... Aan de slag!.....	3
INHOUDSTAFEL.....	4
GEBUNDELDE SIGNALEN 2009.....	6
Signalen over wonen en huren.....	7
Slechte staat van bevinding.....	7
Wie betaalt wat.....	7
Uithuiszetting (1).....	7
Uithuiszetting (2).....	7
Opslag (1).....	7
Opslag (2).....	7
Sociaal onthaal (1).....	8
Sociaal onthaal (2).....	8
Huurprijscorrectie.....	8
Inschrijven voor sociale woning (1).....	8
Inschrijving voor sociale woning (2).....	8
Inschrijving voor sociale woning (3).....	8
Inschrijving voor sociale woning (4).....	9
Afstemming woning op gezinssituatie.....	9
“Versnelde” toewijs.....	9
Lijst beschikbare woningen.....	9
Sociale huurwetgeving.....	10
Krakende families.....	10
Huursubsidie en installatiepremie (1).....	10
Huursubsidie en installatiepremie (2).....	10
Woonschaarste.....	10
OCMW waarborg.....	10
Mensen met licht of matig mentale beperkingen.....	10
Huisvesting.....	11
Signalen over werk.....	12
Onbestaande vacatures.....	12
Verdwenen vacatures.....	12
Signalen over zorg, opvang en begeleiding.....	13
Opvang van daklozen (1).....	13
Opvang van daklozen (2).....	13
Vluchthuis.....	13
Willekeur bij dringende gezondheidszorg.....	13
Kloof op 18 jaar.....	13
Nazorg van (ex-) psychiatrische patiënten.....	14
Begeleiding van ex-asielzoekers.....	14
Ziekenhuisfacturen (1).....	14
Ziekenhuisfacturen (2).....	14
Wachtlijsten.....	14
Doorverwijzen: niet toegankelijk of te duur.....	14
Nieuwe EU-burgers.....	15

Jeugdwerk (1).....	15
Jeugdwerk (2).....	15
Signalen over onderwijs, leren en ontplooiing.....	16
Taallessen (1).....	16
Taallessen (2).....	16
Taallessen (3).....	16
Communicatie.....	16
Schoolboeken.....	16
Assertiviteitscursus, mindfulness,	16
Spijbelen.....	17
Houding.....	17
Signalen over juridische zaken.....	18
Pro deo.....	18
Twee keer slachtoffer.....	18
Strafeinde.....	18
Bewindvoering.....	18
Signalen over administratieve zaken.....	19
Identiteitskaart (1).....	19
Identiteitskaart (2).....	19
Afval.....	19
Begrafenis.....	19
Diverse signalen.....	20
Telefoonkosten en gevangnissen.....	20
Domicilie en schulden.....	20
Tolken.....	20
Taboe op partnergeweld.....	20
Voetbalpronostiek.....	21
Economische crisis.....	21
CONTACTGEGEVENS.....	22
Deelnemers aan de LSB werkgroep Signalen (2007-2009).....	22
Signaal-contactpersonen.....	22
Contact bij de Cel Lokaal sociaal beleid.....	22
BIJLAGE: De vijf stappen tot gebundeld signaleren.....	23

GEBUNDELDE SIGNALLEN 2009

De werkgroep Gebundeld Signaleren ontwikkelde eerst een gezamenlijke visie op signaleren (wat is signaleren? Wat is het niet? Hoe verzamelen we? Hoe motiveren we collega's?). In de loop van 2009 startten alle partnerorganisaties met het verzamelen van signalen (ieder volgens hun eigen procedure). In november 2009 brachten we het materiaal van de verschillende partners samen in één document. Tijdens intensief overleg met gemandateerden uit de organisaties, werd het materiaal van alle partners gebundeld.

De criteria voor bundeling:

1. Is het signaal voor alle organisaties duidelijk?
2. Wordt het signaal gedeeld door alle organisaties?
3. Kunnen alle organisaties het signaal opnemen in de signalenbundel?

Er werden nog heel wat zaken geschrapt, aangevuld en bijgewerkt. Het resultaat verdeelden we in thema's.

De thema's van dit jaar zijn:

- wonen en huren
- werk
- zorg, opvang en begeleiding
- onderwijs, leren en ontplooiing
- juridische zaken
- administratieve zaken
- diversen

Signalen over wonen en huren

Slechte staat van bevinding

Sociale woningen worden vaak in slechte staat doorverhuurd. Veelal zijn de huurders mensen die doorverwezen worden door het OCMW en dringend een woning nodig hebben. Bovendien wordt de *staat van bevinding* vaak niet correct of onzorgvuldig opgemaakt. Daardoor komen deze mensen in de problemen of worden ze opgezadeld met kosten die eigenlijk niet voor hen zijn.

Wie betaalt wat

Er bestaat vaak onduidelijkheid over wie moet instaan voor de kosten van onderhoud en herstellingen en wat er moet gebeuren in geval van verborgen gebreken.

Uithuiszetting (1)

Gezinnen met veel kinderen komen nog te veel op straat terecht na een uithuiszetting. Deze doelgroepen kan onvoldoende in de reguliere hulpverlening terecht. De opvangcentra doen heel wat inspanningen, maar lijden aan plaatsgebrek. Bij het Rode Kruis, Kind en Gezin, de noodwoningen van het OCMW en het Stedelijk Opvanginitiatief past deze doelgroep niet in de opdracht van de organisatie.

Uithuiszetting (2)

Wanneer een huiseigenaar via het vredegerecht een procedure uithuiszetting opstart, schakelt de vrederechter vaak het OCMW in.

Vervolgens doet het OCMW beroep op de voorzieningen voor opname van personen die op de particuliere woningmarkt uit hun huis werden gezet. Eigenlijk werd de hulpverlening veel te laat in het probleemwordingsproces ingeschakeld. Dit zou vroeger moeten kunnen om dergelijke procedures te vermijden.

Opslag (1)

Er bestaat een gebrek aan gratis of zeer goedkope opslagplaatsen om huisraad en inboedel tijdelijk (bvb. 1 maand) te stockeren ingeval van uithuiszetting of in andere situaties waarbij men de woning op zeer korte termijn dient te verlaten.

Opslag (2)

Er bestaat een gebrek aan gratis of zeer goedkope veilige opslagplaatsen waar chronisch daklozen hun persoonlijke bezittingen tijdelijk kunnen opbergen. Doordat deze mensen geen vaste verblijfplaats hebben, kunnen ze hun spullen nergens veilig achterlaten. Daardoor zien we hen vaak zwaar beladen in het straatbeeld te zien. Dit is enerzijds een grote fysieke belasting, anderzijds zorgt het ook voor een stigmatisering van deze doelgroep en bemoeilijkt het hun kansen op maatschappelijke reïntegratie.

Sociaal onthaal (1)

Nieuwe sociale huurders worden vaak slecht onthaald en aan hun lot overgelaten. In sommige gevallen is het voor mensen al geen evidentie om de woning gewoon nog maar te vinden. In andere gevallen krijgen ze soms gewoon de sleutel. Nadien moeten ze het zelf maar verder uitzoeken.

Sociaal onthaal (2)

Sociale huisvestingsmaatschappijen werken vaak met kwetsbare groepen. Dit vergt een specifieke aanpak. Het personeel van sommige huisvestingsmaatschappijen heeft nood aan meer expertise en ondersteuning rond het omgaan met kwetsbare doelgroepen.

Huurprijscorrectie

Er bestaat sinds 2008 een nieuw systeem van huurprijsberekening. De huurprijs wordt onder andere vastgelegd op basis van het inkomen van de huurder, aan de hand van zijn belastingaangiften. Dit wil zeggen dat de huurprijs berekend wordt op basis van inkomsten van 2 jaar voordien.

De huurprijs blijft bepaald door de inkomsten van 2 jaar daarvoor. Toch is het inkomen van de huurder sterk gedaald. Dit kan voor financiële problemen zorgen voor mensen die plots werkloos worden.

In dergelijke gevallen bestaat de mogelijkheid tot correctie van de huurprijs. In de praktijk duurt het opvolgen van de aanvragen te lang. Deze correcties zouden vlotter kunnen toegepast worden.

Inschrijven voor sociale woning (1)

De momenten waarop mensen zich bij sociale huisvestingsmaatschappijen kunnen inschrijven, zijn soms beperkt (bvb. enkel in de voormiddag). Wat als een kandidaat werkt tijdens de kantooruren?

Inschrijving voor sociale woning (2)

Aan de balie van sommige sociale huisvestingsmaatschappijen wordt de privacy van mensen niet altijd gerespecteerd. Wachtenden kunnen er de gesprekken meevolgen van mensen die zich aan het inschrijven zijn.

Inschrijving voor sociale woning (3)

Sommige sociale huisvestingsmaatschappijen behandelen niet alle cliënten op dezelfde manier. De ene cliënt moet bijvoorbeeld zelf naar het Huis van het Nederlands om een attest Nederlands te halen. Anderen krijgen dan weer een attest van de maatschappij.

Inschrijving voor sociale woning (4)

Veel Gentenaars gaan er van uit dat ze automatisch ingeschreven worden bij alle Gentse maatschappijen als ze zich bij 1 ervan hebben geregistreerd. Hier moet echter uitdrukkelijk om gevraagd worden. Zelfs bij uitdrukkelijke vraag, is het niet zeker dat de maatschappij het naar alle anderen doorstuurt. Er is meer duidelijkheid en eenvormigheid nodig in dit systeem.

Afstemming woning op gezinssituatie

We stellen vast dat de sociale woningmarkt onvoldoende afgestemd is op de woonnoden van bepaalde hedendaagse gezinssystemen.

- Wanneer er bijvoorbeeld na een scheiding sprake is van een bezoek- of verblijfsregeling voor de kinderen, wordt hiermee geen rekening gehouden bij de aanvraag voor een sociale woning van de ouder. Dit heeft tot gevolg dat een ouder als alleenstaand beschouwd kan worden door de sociale woningmaatschappij. Daardoor krijgt de ouder een éénpersoonswoning aangeboden die hij of zij moet weigeren omdat de bezoek- of verblijfsregeling van de kinderen daardoor op de helling zou komen te staan. Want als de woonst van een ouder niet de mogelijkheid heeft om bezoek van de kinderen toe te laten, kan dit door de jeugdrechtbank als voldoende reden aangenomen worden om de bezoek- of verblijfsregeling te veranderen.
- Dezelfde logica gaat op wanneer de ouder een nieuwe partner heeft. Gaat het om een nieuw samengesteld gezin waarbinnen verschillende regelingen gelden met betrekking tot de kinderen, dan wordt het nog moeilijker voor de ouders om een gepaste sociale woning te verwerven. De betekenis van bezoek- en verblijfsregelingen voor ouders, mag niet onderschat worden.

Dit leidt er toe dat ouders ofwel afzien van hun recht op een sociale woning uit angst om hun kinderen niet meer te kunnen zien zoals afgesproken, ofwel vallen ze uit de boot na verschillende weigeringen (van ongeschikte woningen).

“Versnelde” toewijs

Verschillende bewoners van een opvangcentrum voor dak- en thuislozen kregen in het kader van sociale huisvesting een versnelde toewijs. In de praktijk merken we dat dit echter weinig verschil uitmaakt naar wachttijd. Wanneer we daarom toch op zoek gaan een naar woonst op de privémarkt, verliest de bewoner zijn recht op versnelde toewijs.

Lijst beschikbare woningen

De lijst met beschikbare woningen op de privémarkt van OCMW Dienst Wonen/Stad Gent Dienst Wonen, is in de praktijk vaak onbruikbaar.

We zien verschillende problemen:

- De lijst is niet up-to-date genoeg. De goedkoopste woningen zijn binnen de week verhuurd, terwijl de lijst slechts maandelijks opgesteld wordt.
- De lijst bevat vooral contacten met immobiliënkantoren, die heel strenge criteria aangeven (bijvoorbeeld “enkel met vast werk”). De mensen denken via de lijst iets aan hun probleem te kunnen doen, maar in de praktijk lukt dit niet.

Met een minimum aan aanpassingen zou deze lijst wel een nuttig hulpmiddel voor de hulpverlener en de cliënt kunnen zijn. In zijn huidige vorm is het echter eerder een struikelblok en bevestigt het cliënten in hun aangeleerde hulpeloosheid.

Sociale huurwetgeving

De sociale huurwetgeving is niet aangepast aan de doelgroepen van het algemeen welzijnswerk. Met moet 6 maanden dakloos zijn voor een huursubsidie en voor versnelde toewijs. Dit is in tegenspraak met het streven van de hulpverleners om cliënten zo snel mogelijk te laten doorstromen vanuit een opvangcentrum.

Krakende families

Meer en meer grote gezinnen belanden op straat. Families die kraken, in onzekere omstandigheden huren of uit huis werden gezet, hebben nood aan opvang. De partnerorganisaties bezitten niet over mogelijkheden om voor deze mensen een oplossing te bieden.

Huursubsidie en installatiepremie (1)

Bewoners van een opvangcentrum die werk vinden, verliezen hun recht op een installatiepremie en huursubsidies vanaf de 1ste dag tewerkstelling. Dit werkt niet motiverend voor cliënten om aan de slag te gaan.

Huursubsidie en installatiepremie (2)

De Vlaamse huursubsidie en installatiepremie wordt gekoppeld aan het recht op Federale installatiepremie. Dit werd meermaals gesignaleerd aan betrokken diensten, maar gebeurt nog altijd.

Woonschaarste

Onze cliënten kunnen geen betaalbare woning meer vinden! Dat maakt hen vaak jaloers op asielzoekers die volgens de nieuwe opvangwet recht hebben op alleenwoning en een studio toegewezen krijgen.

OCMW waarborg

Het is bijna onmogelijk om een woning te vinden op de privémarkt met een OCMW waarborg voor iemand die uit woontraining vertrekt. De OCMW waarborg schrikt blijkbaar veel eigenaars af.

Mensen met licht of matig mentale beperkingen

We merken dat mensen met licht of matig mentale beperkingen, steeds moeilijker een sociale woning toegewezen krijgen. De reden daarvoor is onduidelijk.

Huisvesting

Er is een tekort aan betaalbare woningen. Steeds meer mensen leven onder de armoedegrens en slagen er niet in een woonst te vinden die past bij hun budget.

De grote instroom van nieuwkomers in Gent (zowel nieuwe EU burgers als nieuwe Belgen) zet de woonmarkt nog meer onder druk.

De effecten hiervan zijn op verschillende niveaus voelbaar:

- Er zijn onvoldoende betaalbare huurwoningen/sociale woningen.
- Mensen komen terecht in kraakpanden en “alternatieve woonvormen” (o.a. Volkstuinjes). Maar ook deze markt is ondertussen verzadigd. In de panden waar vroeger daklozen met drug- en psychiatrische problematiek woonden, treffen we nu gezinnen met kinderen aan.
- Er zijn onvoldoende plaatsen in de opvang en de bestaande opvang is onvoldoende voorzien op de nieuwe groepen daklozen zoals grote gezinnen met minderjarige kinderen.
- Tenslotte merken we een dalende solidariteit onder de dak- en thuislozen. Dit is deels het gevolg van de verscheidenheid binnen de doelgroep.

Signalen over werk

Onbestaande vacatures

Jongvolwassenen worden doorgestuurd naar interimkantoren voor openstaande vacatures. Het valt vaak voor dat jongeren met lege handen terugkomen omdat nergens aangegeven stond dat het om het aanleggen van een wervingsreserve ging en/of om een “mogelijke vacature” (die mogelijk zes maanden later pas kan ingevuld worden). Dit is zeer ontmoedigend voor jongeren.

Verdwenen vacatures

Jongvolwassenen worden geregeld op vacatures af gestuurd. Er wordt eerst telefonisch contact gelegd om te zien of de vacature nog vacant is. Ter plaatse krijgen ze dan soms te horen dat de vacature al ingenomen is. Wij merken dit fenomeen vooral op bij jongeren van vreemde origine.

Het komt ook voor dat wanneer jongeren met vreemd klinkende namen naar vacatures informeren, ze direct te horen krijgen dat deze ingenomen zijn. Wanneer iemand met een “Vlaams” klinkende naam daarna belt, mag hij of zij onmiddellijk op gesprek...

Signalen over zorg, opvang en begeleiding

Opvang van daklozen (1)

Daklozen die in Huize Triest en/of de Nachtopvang geen plek vinden, hebben (ook al wordt dit in de media anders gecommuniceerd) in de praktijk geen toegang tot de kazerne van Beervelde (de voor de provincie Oost-Vlaanderen aangeduide kazerne voor nachtopvang tijdens de winter). De voorwaarden om deze opvangmogelijkheid te kunnen gebruiken zijn zo strikt, dat niemand hiervan in de praktijk gebruik maakt. Zo vraagt men bijvoorbeeld steeds de begeleiding van een OCMW-assistent.

Opvang van daklozen (2)

De crisisopvang van het CAW uit Brugge zegt dat er eigenlijk geen mensen uit andere regio's meer kunnen opgenomen worden.

Vluchthuis

We merken een sterke stijging van het aantal illegale vrouwen met kinderen die een opname vragen in het vluchthuis. Deze groep heeft nood aan intensievere begeleiding. Ze zijn ook afhankelijk van derden voor al hun verplaatsingen (bijvoorbeeld naar het asielcentrum of naar de luchthaven bij terugkeer naar het thuisland). We proberen deze intensieve begeleiding te bieden, maar de huidige situatie overtreft de draagkracht van het team.

Willekeur bij dringende gezondheidszorg

Mensen zonder papieren hebben recht op dringende gezondheidszorg, maar huisartsen geven soms een verschillende invulling van het begrip 'dringendheid'. De arts beslist autonoom of de zorg al dan niet dringend is. De patiënt is hiervan afhankelijk. Indien het een consultatiehuisarts betreft, kan de patiënt naar een andere huisarts gaan. Maar indien het een specialist betreft is de patiënt (meer) gebonden. Ondanks het feit dat medische zorgen noodzakelijk zijn voor het welzijn van de patiënt, kan de arts de dringendheid weigeren. Dit geeft betrokkenen een gevoel van onmacht en frustratie.

Kloof op 18 jaar

De opvangcentra vangen veel jongvolwassenen (18-25 jaar) op. Vaak hebben zij een verleden in de bijzondere jeugdzorg of de gehandicaptenzorg (MPI). Wanneer de jongeren 18 worden, voelen ze zich veelal bevrijd. Dan zijn ze blij dat ze de instelling kunnen verlaten en proberen ze alleen te gaan wonen (zonder begeleiding). Dit loopt echter niet altijd even vlot. Bij een aantal jongeren mislukt het. Ze bouwen schulden op en worden uiteindelijk thuisloos.

Nazorg van (ex-) psychiatrische patiënten

Er is een schrijnend gebrek aan begeleiding/nazorg van (ex-) psychiatrische patiënten. Vaak komen ze in de hoogbouwappartementen en worden ze aan hun lot overgelaten met (sociale) overlast als gevolg.

Begeleiding van ex-asielzoekers

Ex-asielzoekers (toegelaten in België) worden vaak na 1 of 2 jaar opnieuw dakloos. Mogelijk is dit te wijten aan de problemen die zij ondervinden in het omgaan met geld na een lang verblijf in een opvangcentrum waar zij dit niet leerden.

Ziekenhuisfacturen (1)

In algemene en psychiatrische ziekenhuizen wordt de factuur pas na het verblijf (soms na enkele weken, soms na enkele maanden) opgestuurd. Tijdens de periode dat mensen opgenomen zijn, kunnen ze eigenlijk sparen omdat cliënten in die periode geen andere kosten hebben (voor eten en verblijf wordt gezorgd). Veel patiënten doen dit niet. Wanneer de factuur (na ontslag) toekomt, ontstaan er (extra) betalingsproblemen. We merken veel van dergelijke situaties. De facturatediensten dreigen er soms mee een deurwaarder in te schakelen waardoor de cliënten nog verder in de problemen raken.

Er is meer begeleiding tijdens het verblijf nodig (bijvoorbeeld door sociale diensten van algemene en psychiatrische ziekenhuizen) rond de betaling van de facturen. De facturen zouden ook eerder aan de cliënten kunnen doorgegeven worden. Zo krijgen ze al zicht op de kosten tijdens hun verblijf.

Ziekenhuisfacturen (2)

Cliënten die (soms) slechts een kleine schuld hebben (bijvoorbeeld € 6,15 bij een bepaald Gents ziekenhuis) maar niet te vinden bij gebrek aan domicilie, krijgen opeens een grotere (en snel oplopende) schuld omdat een incassobureau wordt ingeschakeld (+ € 50 bij aanvang).

Wachlijsten

De wachttijden voor doorverwijzing van/naar/tussen ziekenhuizen zijn soms zo lang dat de cliënten al weer weg zijn voor ze op gesprek kunnen gaan. Hierdoor zien we cliënten vaak na enige tijd terug in de opname verschijnen.

Doorverwijzen: niet toegankelijk of te duur

Doorverwijzingen naar bepaalde diensten verlopen stroef. Niet alle cliënten worden toegelaten tot het bestaande aanbod en bepaalde diensten zijn niet rechtstreeks toegankelijk. De kostprijs van sommige diensten ligt te hoog, waardoor mensen uitgesloten worden van die hulp.

Nieuwe EU-burgers

Hulpverleners voelen zich machteloos tegenover de situatie van nieuwe EU-Burgers. Er is een massale toename van deze doelgroep in Gent maar geen huisvesting (en geen degelijke wetgeving). We kunnen heel weinig voor de doelgroep doen.

Jeugdwerk (1)

Een groep jongeren net boven de 18 vindt geen aansluiting bij het regulier aanbod en zorgt voor overlast in een aantal wijken. Deze overlast vindt meestal plaats buiten de kantooruren. Dit zijn de momenten waarop er bijna geen diensten meer aanwezig zijn om hier een rol in op te nemen.

Jeugdwerk (2)

Straathoekwerk wordt de laatste tijd weer meer en meer bevraagd voor de inzet naar jongeren die niet bereikt worden door het jeugdwerk. Dit gebeurt in de wijken van de negentiende eeuwse gordel maar ook in satelliet-wijkjes zoals Bernadette.

Signalen over onderwijs, leren en ontplooiing

Taallessen (1)

Heel wat mensen zonder papieren willen Nederlands leren. Ze hebben de taal immers nodig om hier te overleven. Vroeger was NT2 gratis, nu alleen nog het aanbod van Leerpunt. Mensen zonder papieren hebben geen inkomen en passen daardoor niet in een kortingscategorie. Heel wat mensen zonder papieren kunnen het cursusgeld en materiaal niet betalen.

Taallessen (2)

Er zijn lange wachttijden voor mensen die taallessen willen aanvatten. Dit werkt ontmoedigend en we merken dat mensen daardoor soms niet meer beginnen aan taallessen.

Taallessen (3)

Taalonderwijs voor anderstaligen is duurder geworden. De lessen zijn nog altijd gratis, maar de cursussen zijn duurder geworden. Vroeger was het 10 of 12 euro voor kopies en cursus. Nu is het al gestegen tot 20 euro. Vooral mensen die alleen wonen hebben moeite om dit te betalen.

Communicatie

Ouders vragen geregeld aan hulpverleners om de situatie in de school van zoon of dochterlief te kennen. De gebrekkige kennis van het Nederlands van de ouders zorgt ervoor dat zij zich niet degelijk kunnen uiten. De communicatie tussen ouders/jongeren en de school verloopt niet overal even goed en zorgt voor de nodige problemen.

Schoolboeken

We merken problemen met cliënten die schoolboeken voor hun kinderen niet kunnen betalen. Wanneer de boekhandels rechtstreeks met de mensen onderhandelen, weigeren ze soms om boeken te leveren als de factuur van het voorbije schooljaar nog niet werd vereffend.

Assertiviteitscursus, mindfulness, ...

Veel cliënten zouden gebaat zijn met een assertiviteitscursus of een opleiding rond mindfulness. Deze cursussen zijn evenwel (te) duur.

Spijbelen

Jongeren die in gesloten instellingen voor minderjarigen verbleven, krijgen amper opvolging vanuit de sociale dienst van de jeugdrechtbank. We merken dat deze jongeren vaak problematisch spijbelgedrag stellen.

Houding

Allochtone ouders signaleren vaak een negatieve houding van leerkrachten tegenover hun kinderen. Leerkrachten en CLB-medewerkers van hun kant vinden dat ze te weinig opgeleid zijn om goed te kunnen omgaan met anderstaligen. De leerachterstand bij allochtone kinderen blijft hoog. Een evaluatie van het decreet op gelijke onderwijskansen is hier aangewezen.

Signalen over juridische zaken

Pro deo

Cliënten klagen vaak over onbegrijpelijke juridische info die door pro deo advocaten wordt gegeven.

Twee keer slachtoffer

Slachtoffer worden van een minderjarige dader zorgt vaak voor “secundaire victimisering”. De jeugdrechtbanken hebben dikwijls een beschermingsreflex naar minderjarigen (nieuwe kansen, lichte straffen die niet bindend zijn,...). Voor de slachtoffers is het dan vaak nog moeilijker om de feiten te verwerken.

Strafeinde

Wanneer gedetineerden strafeinde verkozen boven (vervroegde) vrijlating onder voorwaarden, zijn ze vaak jaren later nog steeds niet geïntegreerd in de maatschappij. Ze blijven hangen in zwartwerk, (samen)wonen zonder adres enz...

Bewindvoering

De laatste tijd krijgen wij meer klachten rond bewindvoering. Deze duiken vooral op bij het *stopzetten* van de bewindvoering. De cliënt zou *tijdens* de periode van bewindvoering al zicht moeten krijgen op hoe het wél moet, zodanig dat hij/zij hieruit kan leren. Nu is het vaak het tegenovergestelde. Het is een gevecht om documenten te krijgen, betalingen die zouden moeten betaald worden zijn niet betaald. Dit krijg je maar te weten als het te laat is. De balie liet al weten dat hier weinig kan aan gedaan worden.

Signalen over administratieve zaken

Identiteitskaart (1)

Bij het hernieuwen van de (elektronische) identiteits- of vreemdelingenkaart ervaren mensen uit kwetsbare groepen verschillende drempels zoals kostprijs, begrijpbaarheid van de oproepingsbrief of logistieke vereisten (pasfoto's).

Identiteitskaart (2)

Mensen zonder adres kunnen geen identiteitskaart verkrijgen. Hierdoor worden ze van heel wat rechten ontzegd. Er bestaat de mogelijkheid om bij OCMW een *referentieadres* aan te vragen, maar sommige mensen willen dit niet. Een referentieadres kan ook op een privé-adres aangevraagd worden, maar weinig eigenaars willen dit.

Afval

Het kwijtraken van afval is soms vrij ingewikkeld en levert problemen op. Sorteren, betalen van vuilniszakken, grof vuil op het juiste moment laten ophalen,...

Mensen zonder papieren vallen als niet-inkomentrekkenden buiten de categorieën die in aanmerking komen voor gratis zakken. Dit leidt tot een rommelige stad, maar ook tot gevoelens van overlast, vooral naar etnisch-culturele minderheden.

Begrafenis

Er bestaat een ongelijkheid in de begrafenis van onvermogende mensen zijn. Overledenen die niet "opgeëist" worden door familie, krijgen een stadsbegrafenis. Dit gebeurt zeer rudimentair. OCMW Gent of CAW doen extra inspanningen voor hun eigen cliënteel (herdenkings-mogelijkheid en doodsprentjes).

Diverse signalen

Telefoonkosten en gevangnissen

Gedetineerden en hun directe sociale omgeving signaleren dat het duur is om vanuit de gevangenis te bellen. De kosten lopen soms hoog op en deze mensen bevinden zich al in een (financieel) kwetsbare positie. Telefonisch contact is in het kader van de reïntegratie een zeer belangrijk gegeven.

Domicilie en schulden

Wanneer meerderjarigen (vaak jongeren) financieel in de problemen komen en/of (dreigend) thuisloos zijn, willen ouders vaak helpen. Zij kunnen dit doen door hun meerderjarige kind terug in huis te nemen. Dit is behoorlijk lastig voor de ouders, en zij wensen niet ook nog bijkomend voor de schulden van hun kind op te draaien.

- Wanneer het meerderjarige kind met schulden echter op het adres van de ouders ingeschreven wordt (domicilie-adres), kunnen deurwaarders en schuldeisers zich op de ouders en hun bezittingen richten. Het is praktisch immers nagenoeg onmogelijk om (voor deurwaarders) overtuigend aan te tonen dat de inboedel van de woonst tot de eigendom van de ouders behoort.
- De regeling omtrent een referentieadres voorkomt dat men met behulp van zo'n adres schuldeisers ontloopt. Het is voor ouders in deze situatie dus evenmin mogelijk om zich op een legale manier tegen de schulden van hun kind te beschermen. Door bijvoorbeeld de meerderjarige in huis op te nemen maar elders een referentieadres te bezorgen.

Daarom zien ouders er soms van af om hun meerderjarige kind met schulden de hulp te bieden waartoe zij nochtans bereid zijn. Voor de betrokkene betekent dit een gemiste kans op welkome hulp.

Tolken

In het kader van de hulpverlening aan etnisch-culturele minderheden is het soms noodzakelijk om een tolk in te schakelen. Er is echter niet altijd een tolk vrij. In de vakantieperiode gebeurt dit vaak. Daarnaast zijn er voor een aantal (minder courante) talen geen tolken beschikbaar. Tenslotte is het contingent tolkuren ontoereikend. Dit maakt het werken met tolken duur voor een welzijnsorganisatie. Deze kunnen de organisaties moeilijk doorrekenen aan hun cliënten.

Taboe op partnergeweld

Allochtone slachtoffers van partnergeweld vinden we meestal in de residentiële en minder in de ambulante werkingen van het CAW. Partnergeweld blijft een taboe binnen bepaalde gemeenschappen. De toegankelijkheid van de hulpverlening voor deze doelgroep(en) is niet evident.

Voetbalpronostiek

Heel wat minderjarigen gokken via de voetbalpronostiek-cafe's. Dit is al een stuk beter sinds het verscherpte toezicht. Toch blijven ouders hierover klagen.

Economische crisis

Meer en meer gezinnen kloppen aan met vragen naar ondersteuning met betrekking tot hun financiële situatie. Deze gezinnen geven aan dat ze de eindjes niet meer aan elkaar te kunnen knopen.

CONTACTGEGEVENS

Deelnemers aan de LSB werkgroep Signalen (2007-2009)

Voor CAW Artevelde: Brigitte Laceur

Voor CAW Visserij: Xavier Maes (tot 2007) en Dirk Remy

Voor Intercultureel Netwerk Gent: Désirée Derksen

Voor vzw Jong: Kadir Vardar

Voor Samenlevingsopbouw Gent: Kris Dom

Voor Dienst Straathoekwerk Stad Gent: Hans Bodyn en Steven Gillis

Voor Welzijnsoverleg Regio Gent: Kris De Vos

Signaal-contactpersonen

CAW Artevelde	Brigitte Laceur – Inhoudelijk stafmedewerker en Kwaliteitscoördinator 09 235 25 22 – brigitte.laceur@artevelde.be
CAW Visserij	Ingeborg Maes – Stafmedewerker Kwaliteit 09 235 48 55 – ingeborg.maes@cawvisserij.be
Intercultureel Netwerk Gent	Désirée Derksen – Beleidsmedewerker Kwaliteitszorg 09 224 17 18 - desiree.derksen@ingent.be
vzw Jong	Kadir Vardar - Coördinator Trajectbegeleiding en Jeugdactivering. 0475 43 75 06 - kadir.vardar@vzwjong.be
Samenlevingsopbouw Gent	Kris Dom – Beleidsmedewerker 09 223 95 15 – kris.dom@samenlevingsopbouw.be
Dienst Straathoekwerk Gent	Hans Bodyn – Coördinator 09 268 21 50 – hans.bodyn@gent.be
Welzijnsoverleg Regio Gent	Kris De Vos – Stafmedewerker lokaal sociaal beleid Gent 0495 70 99 49 – kris.de.vos@wrg.be

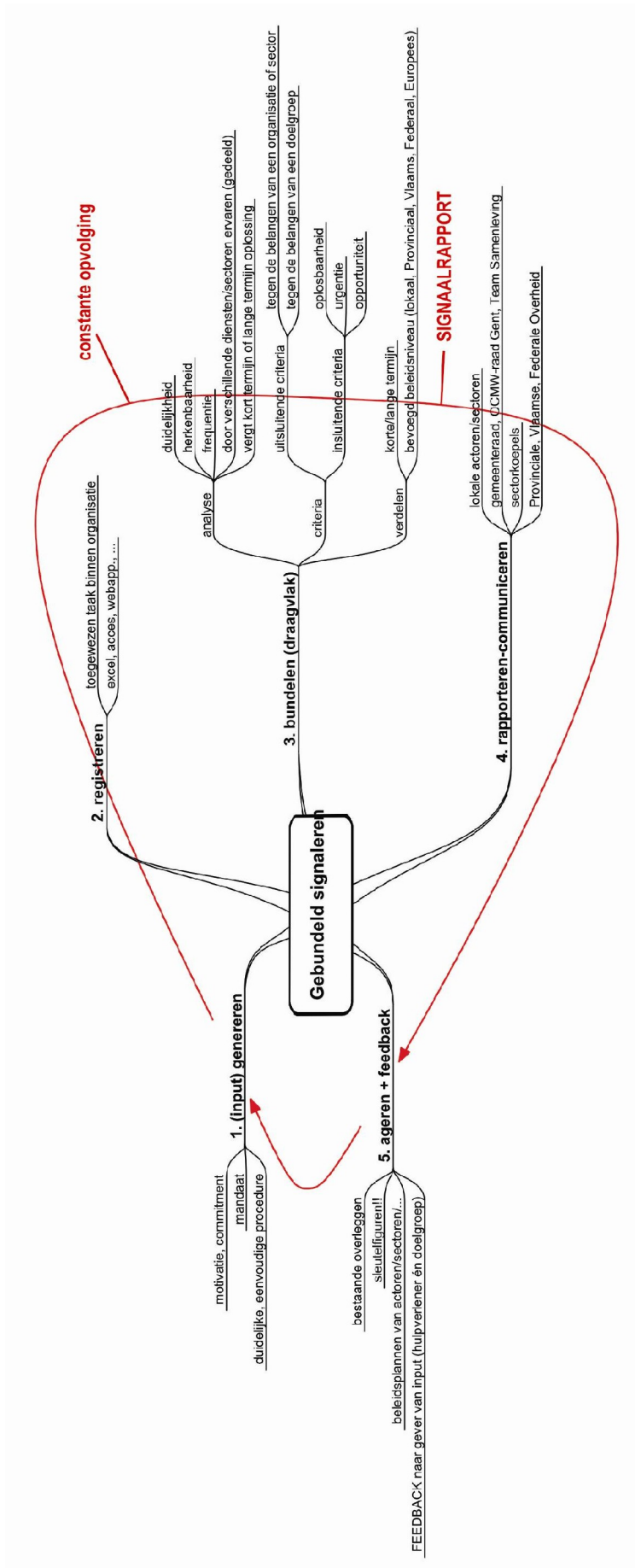
Contact bij de Cel Lokaal sociaal beleid

Kris De Vos

www.lokaalsociaalbeleidgent.be/signalen

lokaalsociaalbeleid@gent.be

BIJLAGE: De vijf stappen tot gebundeld signaleren

De 5 stappen tot gebundeld signaleren - lokaal sociaal beleid Gent, maart 2009

www.artevelde.be
www.ingent.be
www.vzwjong.be
www.samenlevingsopbouwgent.be
www.cawvisserij.be
www.gent.be
www.wrg.be

www.lokaalsociaalbeleidgent.be